

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 pap. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Válečné zasadnutie krajinskej snemovne.

Krajinská snemovňa posledné jej formálne zasadnutie vydržovala 9. decembra roku 1914. Jeho veličenstvo kráľ prítomne ohľadom na rôzne úlohy zákonodarstva a válečný stav krajiny, snemovňu na 19. apríla svolal ku zasadnutiam. Spolu ale aj milostivo dovolil, aby všetci krajinskí vyslanci, ktorí buď z povinnosti, buď dobrovoľne stoja pod zbraňou, opustili bojište a účasť brali v snemových zasadnutiach!

Pavel Beöthy, predseda snemovne, ktorý od začiatku vojny stojí pod zbraňou, po prečítaní kráľovského reškrípu 19. apríla o 10. hodine zahájil zasadnutie, ku ktorému v úplnom počte dostavili sa krajinskí vyslanci všetkých politických stránok.

Po zahájení zasadnutia ministerpredseda gróf Štefan Tisza v dlhšej reči poukázal na terajší stav svetovej vojny, pri čom vyzdvihol mimoriadnu hrdinskosť a zmužilosť našich vojov a reč svoju zakľúčil s návrhom, aby snemovňa i z tejto príležitosti výrazu dala nezklatnej vernosti a oddanosti ku jeho veličenstvu kráľovi, spolu ale aj jeho cis. a kráľ. vysosti arcikniežatu Fridrichovi, ako hlavnému veliteľovi našich chrabrych vojov, nad ztrátou početných hrdinov, hlbokú sústrasť vyslovila s tou prosbou, aby toto uzavretie na vedomie dané bolo celej armáde.

Snemovňa s hlučnými ováciami prijala návrh ministerpredsedu, po čom predseda snemovne predostrel početné zprávy predsedníctva

s čím aj prvé zasadnutie válečnej snemovne zakľúčené bolo.

V ďalších zasadnutiach válečnej snemovne predostrené a pojednávané budú nasledujúce zákonné návrhy:

Ministerpredseda gróf Štefan Tisza na stól snemovne položí návrh o predĺžení mandátov krajinských vyslancov. Terajší snem totiž svolaný bol 21. júna 1910.; platnosť mandátov vtedy vyvolených krajinských vyslancov prestáva teda 21. júna tohoto roku. Z tej príčiny v mesiaci júni vypísané mali by byť nové krajinské voľby. Ponevác ale ohľadom na terajšie válečné pomery na vypísanie a prevedenie nových krajinských volieb ani myslieť nemožno, dľa 1. §-u predostreného zákonného návrhu platnosť mandátov krajinských vyslancov predĺžená má byť na jeden rok.

Druhý zákonný návrh ministerpredseda predostre tým cieľom, aby výnimečné nariadenia zákona na čas vojny vynesného, doplnené byly. Medzi týmito nariadeniami sprísnené budú tie ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na rekvisíciu, aby vláda prípadne rekvisíciou zabezpečí mohla tak vojenské, ako všeobecné potrebnosti.

Minister pravosúdia válečnému zasadnutiu krajinského snemu predostre štyri zákonné návrhy.

Prvým jeho zákonným návrhom zmenené má byť ustanovenie nového tlačového zákona z r. 1914., ktoré určilo jednoročný termín ku složeniu, poťažne doplneniu kaucie časopisov. Tento termín predĺžený má byť na dva roky.

Minister pravosúdia ďalším jeho návrhom žiada vnesenie prísneho zákona na trestanie

švindlerov, ktorí pri lifrovaniach pre vojsko zpáchajú zneužívania. V smysle tohoto návrhu neplnenie služieb pre ciele armády alebo nesodpovedné plnenie zaviazanosti, ktoré patričný smluvou prevzal na seba, v dobe pokoja trestané má byť od 6 mesiacov do 5 rokov trvajúcim väzením; v páde vojny ale, keď týmto skutkom ohrožované boly záujmy armády, trestané má byť doživotným väzením. V tom páde, keď týmto skutkom bojaschopnosť v boji postaveného vojaka natoľko klesla, že ľudský život padol a páchatel tento následok predvídať mohol, trestaný má byť smrťou. Podliferanti, podujímatelia, povereníci smluvu uzatvárajúceho liferanta, sprostredkovatelia, vychádzači, vykonávatelia, ako aj furmani za svoju súmyselnosť práve tak majú byť trestaní, ako tí, čo s vrchnosťou smluvu uzavreli a túto nezadržali. Krem toho za lifrované plané články liferantovi nezaplátia a posúdený má byť na zaplatenie ešte aj tej škody, ktorú lifrovaním takýchto článkov ärar utrpel. Návrh ďalej ustáľuje tresty na tých úradníkov, ktorí boli neopatrní pri vyrúbení služieb pre vojsko a pri prevzatí lifrovaných článkov, alebo sa súmyselne dopustili premeškání alebo dali sa podplatiť a darmi zviest. V tamtých pádoch trest je určený až po desať rokov väzenia v trestnici, v posledných pádoch ale vyrieknutý má byť trest smrti.

Ďalším zákonným návrhom ministra pravosúdia o sodpovednosti vlastizradcov vyrieknuté je, že ten uhorský štátny občan, ktorý sa pripojí k nepriateľovi a podporuje ho špionstvom, zbraňou alebo inou službou alebo dobrovoľne prejde na nepriateľské územie, ztratí svoj celý majetok, ktorý pripadne štátu.

Minister vnútorných záležitostí predostre snemu štyri návrhy. Z týchto prvý vzťahuje sa na právo volenia právomocenských úradníkov, ktorého nové regulovanie, v súvisi s novým volebným právom, malo byť do života uvedené.

Predostretým návrhom vzhľadom na vojnu podržuje sa priechodne dosavádny stav. Druhým návrhom inartikulovaný bude menoslov tých rodín, ktoré obdržaly večité právo členovstva snemovne veľmožov. Ostatné dva návrhy ministra vnútra obsahujú dovoľenie pre čanádsku a satmársku stolicu ku vyrúbeniu prirážky na podporu rodín, ktorých udržovatelia padli.

Zvláštnu pozornosť zasluhuje ministra pravosúdia návrh o kuriálnom súdobníctve volieb. Tento návrh v každom nestrannom smýšľajúcom vzbudzuje tú mienku, že terajšia vláda i po vojne v platoosti zamýšľa udržať, najživotnejšie práva krajinského obyvateľstva ostro urážajúci nový volebný zákon. Veď to ani len myslieť nemožno, že by dľa tohoto volebného zákona čo len jedna spravodlivá volba prevedená byť mohla. Či v celom Uhorsku najde sa čo len jedon spravodlivý a zdravého rozumu človek, ktorý by sa opovážil povedať, že ten, čo za panujúcu dinastiu, za vlasť, za nás všetkých na bojišti obetoval zdravie, doma nechal všetko, čo mal, keď sa z vojny vráti, nemal by mať volebného práva? Alebo kto by sa opovážil povedať, že tí, ktorých v 19—20. roku života za zralých uznávajú, aby v strelných zákopách, v hvizde šrapnelov, v hluku granátov a strelných pušiek vo dne v noci bojovali, keď z milosti Božej vrátia sa domov, do 30. roku museli čakať, kým dozrejú ku volebnému právu?

Najprisnejšou úlohou tejto válečnej snemovne je teda, prv než zasadnutia svoje odročí, utvoriť nový volebný zákon k náležitému odmeneniu tých, na ktorých hrdinstvo a situ sa včul opierame, bo Uhorsko len takto môže sa stať krajinou rovnoprávnošti a pravej slobody.

Krestania katolíci, kupujte len u krestanov!

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Boje v Karpátoch.

Úradná zpráva vydaná 10. apríla.

V Lesnatých Karpátoch včera aj na odsekoch od Užockého priesmyku na východ, ležiacich povstaly prudké boje. Nemecké čaty od Tucholky na sever zaujaly posíciu jednej výšiny, o ktorú sa od 5. februára mnoho bojovalo a ktorú Rusi tvrdošijne bránili. Z príležitosti tohto útoku nemecké čaty *zajaly 1 ělukovníka a vyše 1000 hláv mužstva a ukoristily 15 strojových pušiek.*

V tom istom čase v doline Opora a na okolí prameňov Styja prudké útoky nepriateľa ztroskotaly sa na našich posíciach a na posíciach Nemcov, *medzičím nepriateľ utrpel ťažké ztraty.*

Výsledkom včerajšieho dňa je spolu 2150 zajatcov.

Podmaršall Höfer,
námestník šefa generálneho štábu.

Odrazené ruské útoky so zajatím 713 ruských vojakov.

Úradná zpráva vydaná 11. apríla.

V Beskydoch sa nič nestalo.

V Lesnatých Karpátoch na jednotlivých odsekoch boje ešte trvajú. Od Užockého priesmyku na východ s využitím 9. apríla vydobitých úspechov, *zajali sme ďalších 9 dôstojníkov a 713 hláv mužstva a ukoristili sme 2 strojové pušky.*

Na juhovýchodnom haličskom fronte byly len kanónové a menšie nočné podujatia.

V západnej Haliči a v Ruskom Poľsku je ticho.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naši Przemyslski hrdinovia.

Krakov, 12. apríla. Noviny «Czasz» priniesly tú zprávu ruských časopisov, *že z našich, ktorí bránili Przemysl, 30.000 mužov odvezú do Lemberg, druhých do Kijeva a ostatných do vnútra Ruska.* Odvážanie našich hrdinov z Przemyslu sa už započalo.

Nové úspechy s veľkou ztrátou Rusov.

Úradná zpráva vydaná 12. apríla.

Všeobecné polozenie je nezmenené.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči miestami bol delostrelecký boj.

Na karpátskom fronte Lesných Karpátov, zvlášte na odsekoch, ležiacich od Užockého priesmyku na východ, *viac útokov Rusov s veľkou ztrátou nepriateľa sme odbili a dovedna zajali sme 830 Rusov.*

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine na jednotlivých miestach bol prudký delostrelecký boj.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nezdar ruského útočenia.

Uhorská Telegrafická Kancellária 13. apríla oznamuje z novinárskeho válečného stánu:

Na celom karpátskom fronte polozenie stalo sa značne pokojnejšie. Na západnom odseku v údolí Ondavy a Laborce, kde sa Rusi s veľkou silou pokúsili prefať sa, ktorý pokus sa ale vo veľkonočnej bitke s *mimoriadne veľkou ztrátou nepriateľa úplne zmaril*, už od viac dní nebolo bitky.

Naše na odseku medzi Viravou a Užockým priesmykom stojace čaty na čiare Telepóc—Zellő—Juhászpaták a Patakófalú *behom posledných dní odrazily všetky útoky.* Útočenie Rusov aj tu utícha.

Výšiny, ktoré od severa kryjú Užocký priesmyk, *naše čaty v trojdňovom prudkom zápase podržaly.* Tu v nedeľu bol len kanónový boj.

Od Tucholky a Slavska na sever nemeckým a našim čatám podarilo sa *zaujať viac posícií a zajať Rusov.*

S týmto na celom fronte útočenie Rusov, ktoré

začali po padnutí Przemyslu, zaseklo a *protiútoky našich čiat, Rusom na viac miestach zapríčinily citelné ztraty.*

Boje v Bukovine.

Z Černovic oznamujú, že boje na celom bukovinskom fronte trvajú a miestami vyvinuly sa boje z blízka. V Zalesčikoch zajali jedného ruského letúna, ktorý je dôstojníkom generálneho štábu. Palba rakúsko-uhorského delostrelectva je veľmi účinná a rady Rusov značne preriedila.

Rumunská vojenská mienka.

Vojenský odborník bukareštského «Vitoriul»-u v súvisie s pominulou zprávu rakúsko-uhorského generálneho štábu, dľa ktorej rakúsko-uhorské a nemecké čaty v Beskydoch odrazily každý ruský útok, píše:

— Tento chýr nas neprekvapuje. Na okolí Beskydov územie je také, že tam každá akcia stretá sa s mimoriadne veľkou ťažkosťou a rakúsko-uhorské čaty zo svojich ochranných posícií môžu zmarif každý ruský útok, lebo tu rakúsko-uhorské a nemecké čaty stoja ako múr pevne.

Zprávy Rusov z Karpátov.

Rím, 13. apríla. Zo sem dochádzajúcich správ ruského generálneho štábu vysvitá, že dôvera Rusov v ich zdar je už veľmi poklátená. Rusi dôrazne prírvukujú, že rakúsko-uhorské čaty na okolí Mezölaborcu dostaly mocné posily. Rusi patrne týmto chcú odôvodniť, že každé napínanie ich sil sa dokázalo marným. Z mien obcí, ktoré zprávy ruského generálneho štábu spomínajú, vysvitá, že od 9. apríla válečné operácie viedly sa od uhorskej hranice na sever. Zprávy výslovne hovoria o pokusoch od Užoku a Volosatu na sever. Z tohto vysvitá, *že ruský front je za uhorskou kranicou, v Haliči.*

Útočenie Rusov v Karpátoch na celom fronte zastalo.

Úradná správa vydaná 13. apríla.

Útočenie Rusov v Karpátoch, ktoré trvalo asi od 26. marca, *na celom fronte zaseklo.*

Keď vo veľkonočných rozhorčených bojoch zmaril sa pokus prefať sa, o čo sa nepriateľ v údolí Laborce a Ondavy s veľkými silami pokúsil, nepriateľ v Lesných Karpátoch na oboch bokoch Užockého priesmyku pokúsil sa o novšie napredovanie. Aj tu v posledné dni *všetky útoky Rusov za veľkých ztrát nepriateľa sme odbili.*

Ináče sa polozenie nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Cudzozemské mienky o bojoch v Karpátoch.

Vojenský spolupracovník stockholmského «Aften-bladet»-u o položení na karpátskom bojišti medzi-
iným píše:

Nemôžeme veriť, že by ruský tlak na rakúsko-uhorskú karpátsku armádu ešte dlho bolo možno cítiť. Akonáhle bude po odmäku, cesty vyschnú a budú opäť schodné, celkom iste možno rátať na to, že v južnom Poľsku začne sa nový nemecký útok, proti ktorému sa Rusi s výhladom na zdar len v tom páde môžu brániť, keď tam ponechané slabé čaty značne posilnia. Tieto posily ale môžu pritiahnúť len z karpátskeho frontu. Rozhodne obdiv budí, že rakúsko-uhorské čaty ako hrdinsky držia svoje posície voči obrovskej ruskej pre-sile. Bolo by sa dalo predpokladať, že akonáhle ruská armáda, ktorá dobíjala Przemysl, zamieša sa do karpátskej bitky, zápas tu bude rozhodnutý v prospech Rusov. Kdežto vidíme, že Rusi napriek obetiam v ľudoch, ktoré v svetovej histórii nemajú páru, ani jeden jediný strategický zdar nevedeli preukázať a od svojho hlavného cieľa, prekĺiesniť si cestu do Uhorska, teraz ešte o veľa ďalej stoja, než kedysi.

Londýnský časopis «Times» o posledných udalostach vojny píše:

Na západnom bojišti jarné boje sa len v tieto dni započaly. Oproti tomu na východnom bojišti, zvlášte o sedlá karpátskych vrchov vedené rozhorčené boje sotva možno považovať za úvodné operácie. Válečné operácie, ktoré sa tu vedú, sú mimoriadne dôležité, bo veď osud celého zápasu na východnom bojišti závisí od týchto operácií. Rusi ešte vždy stoja pred severnou čiarou Užockého priesmyku. Zázraky rýchlych operácií od Rusov nebars môžeme očakávať. Bitky v Karpátoch pravdepodobne ešte za týždeň potrvajú.

Zaujatá ruská posícia od Užoku na severovýchod.

Úradná zpráva, vydaná 14. apríla.

Všeobecné polozenie sa nezmenilo.

Na karpátskom fronte na najviac odsekoch bol len delostrelecký boj. Od Užockého priesmyku na severozápad, hrdinské uhorské pešie pluky č. 19. a 26. posíciu, ktorú Rusi pred pár dňami boli zaujali, svojím útokom celú zpätzaujaly.

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine je ticho.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu

Obrovské ztraty Rusov.

Zürich, 15. apríla. Dľa zpráv antantu (Ruska, Francúzska, Anglicka) a neutrálnych štátov ztrata Rusov v karpátskej bitke *prevyšuje každú dosavadnú ztratu*. Anglické a francúzske časopisy počet ruských mŕtvých a ranených v karpátskej bitke odhadujú na vyše 500.000 hláv.

Köln, 15. apríla. «Kölnische Zeitung» oznamuje: Od počiatku vojny do 20. marca (dľa starého kalendára)

o ruských dôstojníkoch vydali 250 soznamov ztrát. Dľa «Ruského Invalidu» v týchto soznamoch je 71.608 mien; 18 622 dôstojníkov padlo a zmizlo, ostatní boli ranení.

Zdarný protiútok našich čiat.

Úradná zpráva vydaná 15. apríla.

V západnej Haliči pri Černoviciach, pri Biale jedno napredovanie Rusov dňa 14. apríla v raňajších hodinách sa zmarilo.

Na výšinách vypínajúcich sa na oboch bokoch od Vysockova pri Stryji, väčšia ruská sila napadla posície našich čiat. Nepriateľa po prudkej bitke sme odrazili a protiútokom zaujali a obsadili sme jednu dôležitú výšinu. Zajali sme 3 dôstojníkov a 661 chlapov.

Ináče na karpátskom fronte bol len kanónový boj. Na početných odsekoch bolo ticho.

V juhovýchodnej Haliči a v Bukovine nebolo žiadnej udalosti.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Polozenie Rusov.

Spolupracovník talianskeho časopisu «Corriere della Sera» o položení v Karpátoch píše, že ruský útok, ktorý sa vyvinul po padnutí Przemyslu, pred docielením väčšieho zdaru Rusov, sa ztroskotat. Válečné šťastie očividome obracia sa ku spojeneckým rakúsko-uhorským a nemeckým čatám. Bitky, ktoré ruské čaty viedly, boli najhroznejšie od vypuknutia vojny a Rusi utrpeli najstrašnejšie ztraty. Polozenie Rusov stalo sa teraz tým ťažším, bo ruské vojenské vodcovstvo práve v poslednom čase podávalo zprávu o napredovaní v Karpátoch, kdežto ich polozenie v skutočnosti je celkom inakšie.

Genf, 16. apríla. «Guerre Mondiale» o bojoch v Karpátoch hovorí: Spojenecké rakúsko-uhorské a nemecké čaty pevne držia Užocký priesmyk. Tá okolnosť, že Rusi vždy menej zajatcov oznamujú, dokazuje, že nakoľko sa soslily a nakoľko sú normálne rakúsko-uhorské bojovné čary. Všetky príznaky poukazujú na to, že **výhľady na vtrhnutie Rusov do Uhorska až veľmi klesly**. Víťazstvo vydobije tá stránka, ktorá rýchlejšie bude vedieť pritiahnúť rezervy.

Ruský vojenský časopis o padnutí Przemyslu.

Dľa kopenhagskej zprávy «Berliner Tageblatt» u ruský vojenský časopis «Ruskij Invalid» píše: Zaujatie Przemyslu dosiaľ ešte vždy nevplývalo na válečné operácie. Smelosť a sila nepriateľa v haličských bojoch len ešte vzrástla. Teraz vysvitá, že oslobodenie Przemyslu, aspoň v poslednom čase, nebolo cieľom operácií rakúsko-uhorských čiat v Karpátoch.

Ruské zprávy.

Nezdar ruskej offenzívy v Karpátoch teraz už aj ruskej strany uznávajú. Tak ku príkladu lebergské a petrohradské telegrafické zprávy londýnskeho časopisu «Times» potvrdzujú, že *v Karpátoch ruské operácie za-*

staly a za príčinu tohto udávajú, že do Karpátov prišlo mnoho nemeckej a rakúsko-uhorskej posily.

Aj ruské úradné zprávy, ktoré v poslednom čase veľmi prehánaly, prekrúcaly a falošné chýry o víťazstvách uverejňovali, od troch dní sú nápadne málomluvné a stále s najväčším dôrazom prízvukujú, že armády spojencov neprestajne dostávajú značné posily, že pred napredovanie Rusov v Karpátoch, stavajúci sa odpor je mimoriadne tvrdošíjný a že preto Rusi musia zápasit s mimoriadnymi ťažkosťami, ktoré ešte i zle počasie citeľne zväčšuje. Ten uspokojujúci dodatok, že je reč len o dočasnom zaseknutí ruských operácií, sotva uveria, vzhľadom na to, že skutočnosť už i v Petrohrade začínajú poznávať a všeobecne sa už vie o nesmiernych ztratách, ktoré Rusi utrpeli.

Časopis «Ruskij Invalid» zaoberá sa so zpätzaujajúcim Bukoviny skrze rakúsko-uhorské čaty, jako i s ďalším napredovaním týchto čiat a tento obrat vyhlasuje za sensačný. Tento obrat je charakteristický na mechanizmus vojny, v ktorej ústredné mocnosti doplnené Tureckom, zavrely sa massívnymi refazami, ktoré refaze vytiahnuté sú od hranice Rumunska po more a o hranice Švajciarska po hollandskú hranicu.

Nemecko-ruská vojna.

Úspechy nemeckých čiat.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Rusom 10. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Kalvarji na východ a na juh Rusi so svojimi pokusami o útok nemali šťastia. Všade sme ich odbili s ťažkými ich ztratami. Ináč polozenie na východe sa nezmenilo.

Dľa zprávy hlavného válečného stánu nemeckého vydaného 11. apríla:

Pri Mariampoli a Kalvarji, ako aj pri Klimki pozdĺž rieky Skwa útoky Rusov proti nám sme odbili.

Pri Bromierzi, od Ploncka na západ, z jednej obce sme odbili Rusov a v tomto boji zajali sme 800 Rusov a ukoristili sme tri strojové pušky.

V Poľsku, od Vistuly na juh, ruská pechota a delostrelectvo celú noc žive strielalo.

Nemecké čaty zajaly 9 ruských dôstolníkov a 1350 chlapov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Rusom 10. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Postúpiac od Mariampolu na východ; zajali sme 9 ruských dôstolníkov a 1350 chlapov a ukoristili sme 4 strojové pušky.

Od Lomže na severovýchod Rusi z metajúcich strojov hodili bomby, ktoré nevybúšili, lež pomaly zhoriac, vyvíňovali dusivé plyny.

V tlači uverejnená zpráva, že by jedného ruského poddôstolníka v prítomnosti nemeckých dôstolníkov boli dokaličili, čo blbá a nesmyselná lož, inej poznámky nezasluguje.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Francúzi všade bez zdaru útočia.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 9. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Z obce Drie Grachten pri Yseri, ktorá je celkom na rúmy dostrielaná, Belgičanov sme zase vyhnali. Medzi tým nám padli do rúk 2 belgickí dôstolníci, 100 chlapov a 2 strojové pušky.

Čo odpoveď na to, že nepriateľ bombardoval obce ležiace za našimi posíciami, mesto Reims, v ktorom sme zbadali veľké gruppirovanie čiat a batterií, bombardovali sme zápalnými granátmi.

Od hája Beau-Séjour na sever, od Le Mesnilu na severovýchod včera večer Francúzom vzali sme viac streleckých zákop. Ukoristili sme 2 strojové pušky. Dva nočné pokusy Francúzov o zpätzaujatie zákop ostaly bezvýsledné.

V Argonnskej hore zmaril sa jeden útok francúzskej pechoty, z ktorej príležitosti Francúzi opätovne použili omamujúce plyny vyvíňujúce bomby.

Medzi riekami Maas a Mosel bitka so stupňovanou prudkosťou viedla sa ďalej. Francúzi z príležitosti zase celkom nezdareného útoku utrpeli najťažšie ztraty.

Na rovine Woevre predpoludním a večer bezvýsledne útočili. Cieľom zaujatia výšiny pri rieke Maas vedľa Combresu stále nové sily posielali do boja. Z hory Selouse, od St.-Mihielu na sever proti nám urobený útok sa pred našimi prekážkami ztroskotál. V hore Ailly pomaly napredujeme. Od Apremonta na západ jedno napredovanie Francúzov sa zmarilo.

Od Flirey na západ francúzske útoky v palbe nášho delostrelectva sa ztroskotaly, od obce na sever a na severovýchod ale bol rozhorčený ručný zápas, v ktorom sa naše čaty dostaly na vrch a nepriateľa zahnali. Tu nočné napredovania Francúzov proti nám byly bezvýsledné.

Ani v Bois de Prêtre nezískali Francúzi priestor. Pokus nepriateľa, aby zaujal nami obsadenú obec Bezange la Frande od Chateau Salinsu na juhozápad, sa zmaril.

Na Sudelkopfe zajali sme jedného chlapa 334. pluku, u ktorého byly dum-dum náboje.

Na Hartmannsweilerkopfe bol len delostrelecký boj.

Z hrúz bojov v Champagne.

Amsterdam, 10 apríla. Parížsky dopisovateľ londýnskeho časopisu «Daily Chronicle» strašne podrobnosti píše svojmu časopisu o bojoch v Champagne. Zpravodajca píše, že jedna z najkrvavejších bitiek týchto bojov bola na fronte, ktorý sa ťahá od Souainu po Massige. V tejto bitke zúčastnilo sa 20.000 Francúzov: zaúvi, koloniálna pechota, algírski jágri a Marokkánci. Bitka zvlášte okolo Mesnila bola strašná. Táto obec je samá zborenina. Na tomto vidieku niet na meter

Arciknieža Karol Franc Jozef, následník trónu.

priestoru, ktorý by nebol granátmi poprerývaný. Stromy sú dodrúzané od gúl. Keď delostrelectvo úmŕklo — rozprával jeden očítý svedok — vtedy pechota šialene kričiac hnala sa ku nemeckým strelným zákopám. Tento pekelný krik však skoro umlkol od strašnej palby Nemcov. Z tých, ktorí sa pohli k útoku, len veľmi málo došlo ku nemeckým strelným jarkom, kde potom prišiel rad na neopísateľný ručný boj. V týchto okamženiach o strieľaní nemohlo byť ani len reči, kolbami pušiek a rýľami napadli jeden druhého a spomenutý očítý svedok viackrát videl, ako hlušili Nemci Francúzov holými päsťami a Francúzi hrýzli Nemcov na tvári.

812.708 válečných zajatcov v Nemecku.

Berlínska Wolffova agencia oznamuje: Dňa 1. apríla roku 1915. v nemeckom zajatí bolo: Francúzskych dôstojníkov a v dôstojníckom rangu stojacich osôb 3868, mužov 238.496. Ruských dôstojníkov 5140, mužov, 504.210. Belgických dôstojníkov 647, mužov

39.620. Anglických dôstojníkov 520, mužov 20.207. Dovedna: 812.708.

Francúzske ztraty.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 12. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

V Argonnách menšie čiastočné útoky Francúzov sa zmarily.

Medzi riekami Maas a Mosel nedeľa bola pomerne pokojná. Len vo večerných hodinách začali Francúzi útočiť na posíciu na Combresi. Po dvojhodinovej bitke útok sme odrazili.

V hore Ailly a v Bois de Prétre behom dňa bol na jednotlivé miesta obmedzujúci sa bodákový boj, v ktorom sme my zostali navrchu. Jeden v noci obnovený útok sme odbili.

Čo odpoveď na to, že nepriateľskí letúni dňa 5. apríla hodili bomby na otvorené, mimo územia válečných operácií stojace mesto Mühlheim, ktoré bomby zabily tri ženy, na Nancy, hlavné miesto skupiny opevnení podobného mena, hodili sme veľké množstvo výbušných a podpaľujúcich bomb.

Dľa soznania francúzskych dôstojníkov stolné chrámy Notre Dame (Matky Božej) v Paríži a v Troyesi, ako aj vynikajúce štátne budovy, ako národná knižnica, palota výtvarného umenia, palota invalidov, Louvre atď. sú opatrené vojenskými zariadeniami, ako svetlometmi, stanicami na telegrafovanie bez drótu a strojovými puškami.

Bitky pri Yseri.

O rozhorčených bojoch, ktoré zúria od Dixmuidenu na juh, vojenský zpravodajca rotterdamského «Telegraaf»-u oznamuje:

— Nemci starostlivo pripraveným a húževnate prevedeným pokusom opäť chcú prelomiť front spojencov a v týchto útokoch pozdĺž Ysera veľa majerov vzblklo plameňom. Belgické komanie boli zamestnané hlavne hasením ohňa. Po pravidelnej kanónovej palbe Nemci odhodlane hnali sa útokom na čiare Yser v smere Drie Grachten. Od Dixmuidenu po Ypern na celej čiare ustavične hrmely nemecké delá. V dáždi kanónových gúl mnoho francúzskych vojakov našlo svoju smrť. Vojenská vrchnosť oboch, ktoré padaly do nepriateľského frontu, dala vyprázdniť. V neobsadených ešte dedinách Belgicka zúria epidemie, lebo ľud, ktorý ta išiel z frontu, nemá prístrešia, žije pod holým nebom, nedostatočne sa chová a týfus husto berie svoje obeť. Vzhľadom na toto francúzske a belgické vrchnosti uzavrely, že týchto utečencov odvezú ďalej na francúzske územie.

Ztraty Angličanov.

Londýnsky zpravodajca «Nieuwe Rotterdamsche Courant»-u oznamuje: Tlačová kancelária uverejnila ztraty Angličanov od počiatku vojny do 31. marca.

Dľa tohto Angličania v mrtvých, ranených a zmiznutých utratili 99.759 ľudí. Nerátajúc 83. pluk indických čiat, z ktorého tlačová kancelária podáva len ztratu dôstojníkov, anglická armáda ztratila 1828 mrtvých, 3257 ranených, 791 zmiznutých a 195 zajatých dôstojníkov. Z mužstva 17.780 zomrelo, 53.830 bolo ranené, 17.686 zmizlo a 1482 je zajaté.

Francúzske nezdary.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojov proti Francúzom a Angličanom 13. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu :

Francúzi tvrdia, že na Seebahnhof a Giesserei Brügge hodili 150 bomb. Skutočnosťou je, že 9 bomb spadlo na okolí Ostende a 2 pri Brügge bez toho, že by boly škodu zapríčinili. My čo odpoveď na toto dnes v noci sme hojne hádzali bomby na Angličanmi obsadené obce Poperingh, Hazebrouck a Cassel.

Pri Berry au Bac Francúzi včera v noci vnikli do jednej z našich zákop, ale sme ich naskutku zase vyhnali. Od Reimsu na východ zmaril sa jeden útok nepriateľských letúnov. Od Suippes-u na severovýchod zase upotrebili proti nám omamujúce plyny vyvinujúce náboje.

Medzi riekami Maas a Mosel Francúzi na jednotlivých miestach vo svojich útokoch prudko, ale bez zdaru pokračovali. V predpoludňajších hodinách pri Maiserey, od Verduna na východ, tri útoky s najťažšou ztratom Francúzov sa v našej palbe ztroskotaly. Na poludnie a večer pri Marcheville, od Maiserey na juh-západ, proti nám urobené útoky, pri ktorých nepriateľ ukazoval silné stĺpy, stihol ten istý osud. Dnes na úsvite útok urobený na front Maiserey—Marcheville s veľmi značnou ztratom nepriateľa sme zase odrazili.

V Bois de Prétre vo dne v noci bol rozhorčený boj, počas ktorého sme pomaly priestor získali.

Od Hartmannsweilerkopfu južne včera večer odbili sme jedon útok Francúzov.

Boje pri Verdune.

Hága, 14. apríla. Časopis «Daily News» oznamuje z Francúzska : Za čiarou Verdun—St. Mihiel—Pont a Mousson cesty plné sú vojami a vozami válečného materiálu. Z prostredného a zo severného francúzskeho frontu cez Reims a iné miesta stále prichodia čaty, ktoré hádzajú na front rozprestierajúci sa južne od Verduna. Ku čiare lesov, ktoré ležia na brehu rieky Maas južne od Verduna, vezú veľké množstvo munície a kanónov. Tu sú Tavannes, Moulainville, Rosellier Genivourt a Troyon zariadené na sklady pre delostrelectvo. Pri Verdune údajne aj anglické čaty držia v reserve. Dľa časopisu «Daily News» front tu ťahá sa od Fromezey na ľavom brehu Orne ku Goussainville, potom južným smerom cez Fresnes les Esparges, Dompier, Lamarvielle a Maizeu. Od St. Mihielu na západ prejde cez riekú Maas, od Camp des Roumaines

západne cez Apremont, Bauconville a Regnieville ťahá sa do Pont a Moussona.

Zmizol jeden francúzsky peší pluk.

Genf, 15. apríla. Od 9. marca neprišlo chýru o jednom francúzskom pešom pluku, ktorý bojoval vo Vogézoch. Ešte nevedia, či pluk Nemci zničili, zajali alebo odťali od centra francúzskej válečnej sily.

Položenie Nemcov v Belgicku.

Londýnsky časopis «Times» prináša veľmi pessimistický článok o vojenskom položení v Belgicku. Nemci pevnosti v Belgicku veľmi opevnili. Tak Antwerpen, jak Lüttich je náramne opevnený, tak že keby spojenci aj prišli po tieto mestá, natrafili by na mimoriadne prekážky.

«Anglický ľud zaviedli.»

Amsterdam, 15. apríla. Londýnsky «Morningpost» v článku, ktorý budí veľký ruch, píše : Sme v 9. mesiaci ukrutnej vojny. Mnoho tisíc padlo z najlepších mužov Anglicka. Nemci nepopustia ani o krok a my ešte ani takto nedostaneme vojakov. Volačo je u nás nie v poriadku. Ľud zaviedli. Veci im neukázali tak, ako

Pánu nadporučíkovi v zákope, kde má celkom zariadené bydllo, doručili balík z domu.

stoja, lež ako by im radi boli. Aj najmenší anglický úspech vyhlásili za obrovské víťazstvo.

Útočiacich Francúzov stíha ťažká ztrata.

Hlavný válečný stán nemecký 15. apríla o udalostiach na západnom bojišti vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Medzi riekami Maas a Mosel včera len na jednotlivých miestach sa strhol boj. Pri Maecheville Francúzi počas trojnásobného nezdarného útoku utrpeli ťažké ztraty. Od cesty Essey—Flirey na západ o jednu malú časť zákopy bitka pretiahla sa až do noci. Okolo

Dňa 1. apríla jeden celý pluk za podpory kanónov a strojových pušiek napadol nemecké posície. Útok sa ale za veľkých ztrát Francúzov ztroskotal. V nasledovnú noc útoky každú hodinu opakovali. Francúzi sedemkrát sa hnali útokom na dôležitú výšinu, ale Nemci ich útoky po každý raz ľahko odbili.

Rano 2. apríla viac sto francúzskych mrtvol ležalo pred drotovými prekážkami Nemcov. Boli to mladí ľudia. Cieľom Francúzov bolo zaujatie výšiny na severnej časti novej posície Nemcov, ktorú možno považovať za kľúč frontu medzi Vezouze a Plaina.

Posledný silný útok Francúzi začali 4. apríla po-

Z bojov v Karpátoch: Jednej batterie telefonová stanica pod zemou.

Bois de Prétre a v tejto hore francúzske útoky sa zmarily.

Nepriateľské oddelenia, ktoré napredovali proti našim posiciam od Manonvillera na severovýchod, naše zabezpečujúce čaty odbily, medzi čím im zapríčinily ťažké ztraty.

Od Hartmannsweilerkopfu na juh Francúzi päťkrát marne sa pokúsili prelomiť náš front. Ináče vo Vogézoch bol len delostrelecký boj.

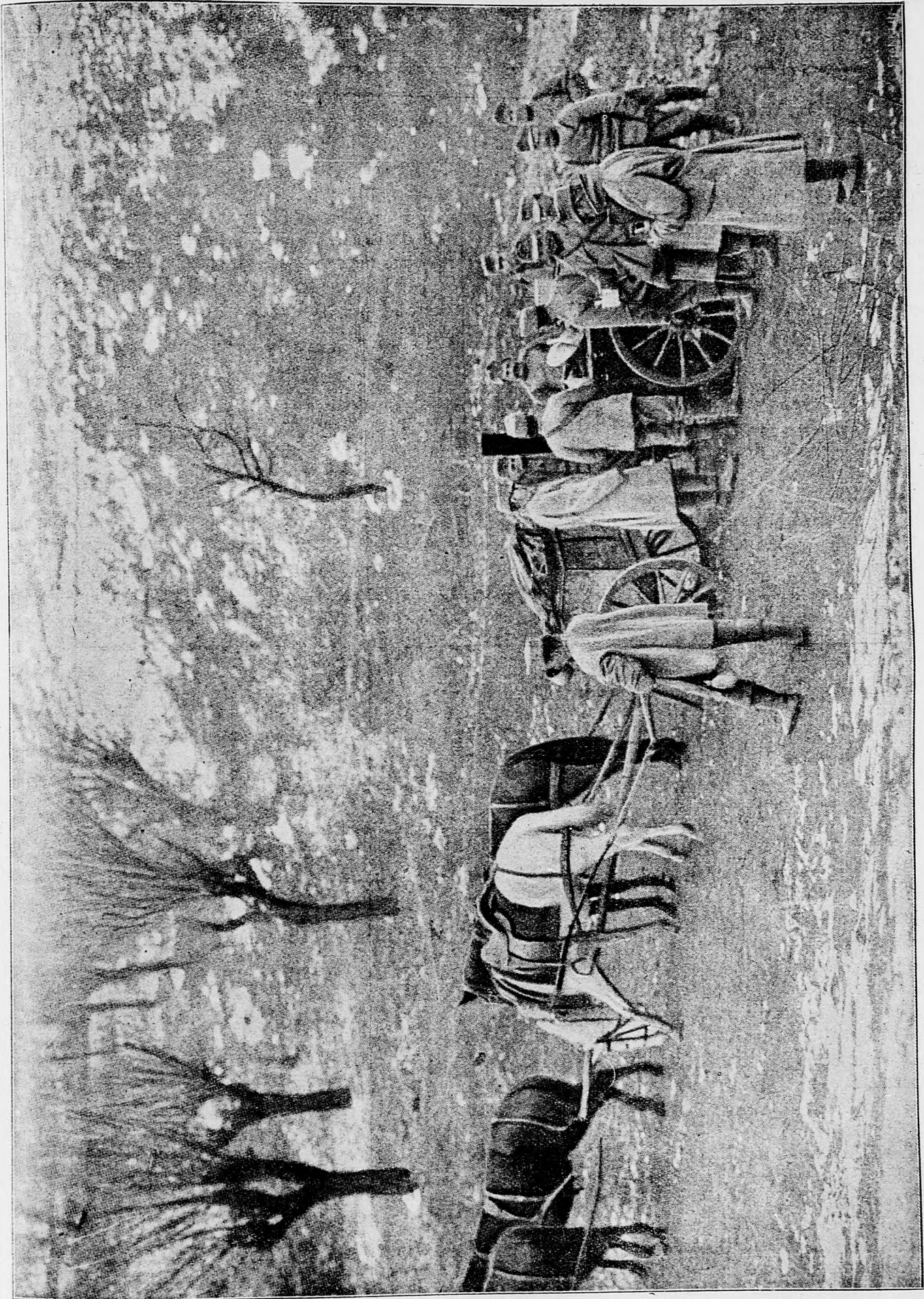
Veľké ztraty Francúzov.

V bernskom časopise «Bund» vojenský zpravodajca Karol Müller opisuje útoky Francúzov na odsek Vezouze.

poludní. Pechota v päťnásobných rojoch útočila za podpory palby strojových pušiek. Aspoň jeden pluk pechoty a štyri batterie kanónov braly účasť v útoku, ktorý sa ale práve tak zmaril, ako predošlé.

Pred nemeckým frontom ležalo tisíc mrtvých Francúzov. Nemci neprekázali Francúzov v tom, aby pochovali svojich mrtvých, kdežto Francúzi palbou prekazili, aby Nemci pochovali francúzske mrtvoly ležiace pred ich strelnými zákopami.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Zo severného bojišta: Menázu na štvorke vezú za bojovnú čiaru.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Nezdar pri Dardanellách.

Genf, 13. apríla. Dľa súkromnej athénskej zprávy zmaril sa ten novší pokus spojcov, aby pri Dardanellách prekvapujúcim spôsobom námornícku pechotu vysadili na breh. Turecké čaty silné nepriateľské oddelenia prinútili ku rýchlemu utiahnutiu sa.

Carihrad, 13. apríla. Turecká telegrafická agencia oznamuje: «Spojenci tým sa pomstia za svoje nezdary pri Dardanellách, že nebránené obydlie obce bombardujú. Tak 7. apríla flotta spojencov bombardovala obec Jeniköj na brehu Egejského mora. Jedna žena, ktorá bola v požehnanom stave, zomrela a dve devy a dvaja chlapi boli ranení. Posúdenie tejto skutočnosti sveríme na civilisovaný svet.»

Berlin, 13. apríla. «Dueutsche Tageszeitung» oznamuje z Genfu: Dľa parížskeho telegramu Anglicko a Francúzsko vysvetlili Rusom, že sa Rusko musí podujat' na zaujatie Carihradu, lebo veď Carihrad bude vraj patriť Rusku. Rusko sa udajne i podujalo na túto úlohu. (!) Poukazujú na to, že privážanie ruských čiat do Turecka je takmer nemožné dotiaľ, kým tureckú flottu nepremôžu.

Londýnskemu «Daily Chronicle» oznamujú z Mytiléne: Pevnosti Dardanell 4. a 7. apríla francúzske a anglické válečné lode znova bombardovali. Lode v palbe podporovali aj lietadlá. Z pevností energične odpovedali na strelbu. Účinok bombardovania bol nepatrný.

«Daily Telegraph» oznamuje, že minulý týždeň krem válečnej lode «Suffren» francúzska flotta utratila ešte jeden torpedoborec, dva hydroplany a jednu míny hľadajúcu loď.

Štyri ruské parníky narazily na turecké míny.

München, 14. apríla. Bukareštský časopis «Seculul» píše: Odesskej ruskej plavebnej spoločnosti prislúchajúce parníky «Horodok», «Langerob» a «Voroncov» a odesskej štátnej čiernomorsko-dunajskej plavebnej spoločnosti prislúchajúci parník «Romanovka» v poslednom týždni marca na ceste ku bulharským prístavom narazily na turecké míny a vyletely do povetria. Len kapitáňa a 13 chlapov parolode «Romanovka» vedeli zachrániť. Ruským časopisom zakázali písať o tejto ztrate.

Pri Suezskom prieplyve.

Z Kaira oznamujú, že možno pobadať novšiu činnosť tureckej expedicionálnej armády proti Suezskému prieplyvu. Anglickí letúni zistili, že na okolí El Kantary je turecká jazda. Táto okolnosť v novom svetle predstavuje odvezenie expedicionálnej armády od Dardanell do Egypta. Anglická tlač opätovne predkladá otázku, či medzi koncentrovaním čiat v Kaire a medzi novým hýbaním sa tureckej armády niet súvisu?

Nový nezdar pri Dardanellách,

Turecký hlavný válečný stán 14. apríla vydal nasledovnú úradnú zprávu:

So pár nepriateľských pozorujúcich lodí včera v istej diaľke od Dardanell za polhodiny bombardovalo naše pri vchode do morskej úžiny umiestnené batterie. Na strelbu sme odpovedali palbou a jednu nepriateľskú pancierovú loď a jednu torpedovú korvetu sme trafili.

Na ostatných frontoch niet zmeny.

Carihrad, 15. apríla. Po nečinnosti, ktorá trvala za viac dní, v utorok jedna nepriateľská loď chcela sa sblížiť ku vchodu do morskej úžiny, ale ju pobrežné batterie naskutku odohňaly.

Prečo vlastne zastavili dobíjanie Dardanell?

Genf, 16. apríla. Akciu proti Dardanellám nezastavili preto, lebo anglicko-francúzska flotta nahliadla, že toto podujatie nesľubuje žiadon úspech, lež zvlášte preto, lebo zo strany Turecka spojencom pri Suezskom prieplyve hrozí veľké nebezpečie a Angličania následkom toho prinútení sú myslieť tam na obranu. Poneváž Turci pri Suezskom prieplyve koncentrovali veľkú válečnú silu, na tomto území upútajú toľkú nepriateľskú armádu, že pred Dardanellami a pred Smyrnou vo válečných operáciach nemožno pokračovať.

Vojna na mori.

Zničený anglický parník.

Berlin, 13. apríla. Dľa zprávy parížskeho «Petit Journal»-u pri brehoch Francúzska v blízkosti Barfleura jedna nemecká podmorská loď prenasledovala a podpálila anglickú parolod' «Elmira», na ktorej bolo 4000 tún nákladu. Kormidlo parolode sa zlomilo, následkom čoho sa loď dostala na zátoň. Zboreniny lode, ktorej matrózi sa zachránili, jedna loď zavliekla do Cherbourgu.

Nemeckí námorníci v anglickom zajatí.

Berlin, 13. apríla. Wolffova agencia oznamuje: Anglická vláda zajaté mužstvo nemeckých podmorských lodí namiesto slušného vojenského zajatia umiestnila v barakoch Naval Tentionu, čo nemeckú vládu primalo ku tomu, aby za každého muža podmorských lodí s jedným anglickým zajatým dôstojníkom, bez ohľadu na osobu, tiež podobne zachádzala. Tomuto zodpovedne v pondelok, 12. apríla z tabora zajatých dôstojníkov 39 anglických dôstojníkov odviezli do vojenského väzenia.

Potopená francúzska plachtová loď.

Amsterdam, 13. apríla. Reuterova agencia oznamuje z Treporta: Francúzsku plachtovú loď «Cheteaubriand» v kanáli La Manche jedna podmorská loď potopila. Mužstvo na dvoch ochranných člnoch dva dni

a dve noci blúdilo po mori, kým konečne prišlo do Treporta.

Napadnuté parolode.

Londýn, 14. apríla. (Reuterova agencia.) Na 9000 tónovú veľkú britskú osobnú loď «Wayfarer» v blízkosti ostrovov Scily vystrelili torpeda. Loď zavliekli do Queenstowna.

Paríž, 14. apríla. (Agencia Havas.) Na francúzsku parolode «Frederic Frank» pri Portsmouthe vystrelili torpeda. Mužstvo zachránili.

Glasgowskú anglickú parolode «President» v sobotu pri Eddystone jedna nemecká podmorská loď potopila. Aj mužstvo tejto lode zachránili.

Útok hydroplanov v ústi Themzy.

Anglickej admirality oznamujú zo Sheernessu, že v jeden deň minulého týždňa dva nemecké hydroplany prídu z Belgicka zjavily sa nad ústím rieky Themze a na loď «Ousel» z výšky 300 stôp hodily viac bomb, ktoré však zmýlili cieľ. Keď alarmovaní anglickí letúni prileteli ku lodi «Ousel», dva nemecké hydroplany letely už do Belgicka.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Námornický spolupracovník londýnskeho «Morningpost»-u o činnosti nemeckých podmorských lodí píše: Britské strážne lode síce veľmi mnoho obchodných lodí zachránili od potopenia, skutočnosťou je ale, že činnosť nemeckých podmorských lodí so dňa na deň a s týždňa na týždeň vedie sa s úspechom. Nemecké podmorské lode od 18. februára potopily denne priemerne jednu loď. Tento stav je vôbec neprijemný a kým tieto ztráty neprestanú, Anglicko nemôže tvrdiť, že je panom na mori.

Nemecké pomocné križiaky.

Nemecký pomocný križiak «Kronprinz Wilhelm» dňa 3. aug. m. r. vyplával z new-yorského prístavu a odtedy na južnej čiastke Atlantického oceánu potopil trinásť anglických a francúzskych parníkov.

Londýnsky «Times» píše, že hodnota lodí, ktoré nemecký pomocný križiak «Kronprinz Wilhelm» potopil, obnášala jeden million 165.000 funtov šterlingov. Tento pomocný križiak v tomto ohľade stojí tedy na treťom mieste, keď povážime, že hodnota lodí, ktoré loď «Emden» potopila, obnášala 2 milliony 211.000 a hodnota lodí, ktoré loď «Karlsruhe» potopila, obnášala jeden million 662.000 funtov šterlingov. Pomocný križiak «Prinz Eitel», ktorý potopil lode v hodnote 335.000 funtov šterlingov, stojí na štvrtom, križiak «Königsberg», ktorý potopil lode v hodnote 275.000 funtov šterlingov, stojí na piatom, križiak «Dresden», ktorý potopil lode v hodnote 275.000 funtov šterlingov, stojí na šiestom a križiak «Leipzig», ktorý potopil lode v hodnote 235.000 funtov šterlingov, stojí na siedmom mieste. Križiaky potopily dohromady 67 lodí v hodnote 6 millionov 691.000 funtov šterlingov.

Zdarná činnosť nemeckých podmorských lodí.

Genf, 16. apríla. Niekdajší hlavný merník francúzskeho námorníckeho ministerstva Laubeuf, ktorý už opätovne poukázal na veľký význam podmorských lodí v terajšej vojne a so zvláštnym uznaním sa osvedčil o činnosti nemeckých podmorských lodí, v úvodnom článku «Journal»-u poukazuje na to, že spojenci na žiadaný pád nepanujú na mori.

Čo sa konečného podmanenia priestoru válečných operácií týka, toto sa anglickým križiakom nepodarilo. Nemecké podmorské lode pohnú sa zo svojej stanice, kedykoľvek len chcú a nemožno ich prekaziť v zjavení sa na Severnom mori, v kanále a na Irskom mori. Nielen pozdĺž svojich brehov, lež i na otvorenom mori, ba i na nepriateľských pobrežiach operujú. Čo sa však týka slobody plavby a bezpečnosti obchodnej plavby, čo tiež padalo pod pojem panovania nad morami, nemožno tvrdiť, že pancierové floty všetko toto zabezpečily, lebo veď nemecké podmorské lode v blízkosti Francúzska a Anglicka pustošia obchodné lode. Podobne nemá žiadneho účinku ani blokované nemeckej a rakúsko-uhorskej floty. O blokade naozaj nemožno povedať, že má účinok, lebo veď nemecké a rakúsko-uhorské podmorské lode prinútily anglickú a francúzsku flotu, aby sa zdržovali v blízkosti svojich morských pobreží, ďaleko od blokovaných prístavov. Šťastie je, že Turci nemajú podmorských lodí, lebo ináč dobíjanie Dardanell bolo by bezvýhľadné. Veľkou ťažkosťou je, že podmorské lode pre ich neviditeľnosť ťažko možno spustošiť.

Laubeuf prichádza k tomuto uzatváraniu: Keď sa podmorské lode zjavia na menších morách, teda na morách Európy pancierové lode viac nepanujú. Pri ustálení programov námorníctva v budúcnosti treba počítať so skúsenosťami terajšej vojny a podmorským loďam treba zabezpečiť také miesto, ktoré zodpovedá dôležitosti týchto lodí.

Naši vyznačení hrdinovia.

Hlavné veliteľstvo armády na uznanie hrdinského držania sa pred nepriateľom rezervných zástavníkov baňsko-bystrického 16. honvédskeho pešieho pluku dra Ludvika Góóza, Mórica Borosa, dra Kolomana Bakayho a Vilhelma Pitta, zástavníka košického 9. honvédskeho pešieho pluku Alexandra Hüttnera, rezervných zástavníkov tohože pluku Andreja Rozgonyiho a Bélu Berényiho, zástavníkov trenčianskeho 15. honvédskeho pešieho pluku Eugena Fekete a Ludvika Schubert, rezervného zástavníka tohože pluku Júliusa Neubauer vyznačilo striebornou medaillou hrdinstva I. triedy. Kadét baňskobystrického 16. honvédskeho pešieho pluku Jozef Majoros, rezervní zástavníci tohože pluku Jan Petrusz, Franc Wágner a Vilhelm Hugyecz, rezervný zástavník košického 9. honvédskeho pešieho pluku Árpád Philippi, zástavník prešporského 13. honvédskeho pešieho pluku.

védského pešieho pluku Július Báró, zástavník trenčianskeho 15. honvédskeho pešieho pluku Štefan Slezák dostali striebornú medailu hrdinstva II. triedy. Hlavné veliteľstvo armády na uznanie hrdinského držania sa pred nepriateľom štábného strážmajstra košického 9. honvédskeho pešieho pluku Juraja Szelezsán, strážmajstrov tohože pluku Gustáva Thern a Jána Bittó, frajtra 16. honvédskeho pešieho pluku Jána Oláh, cugsfírerov tohože pluku Mikuláša Czókoly a Barnabáša Glósz, kaprála tohože pluku Jána Varga, strážmajstra Franca Goóz, honvédov Jozefa Bancsik a Martina Foglár, cugsfíretera Pavla Czobor, jednoročného dobrovoľníka kaprála Karola Torma, štábného strážmajstra Franca Tóth, strážmajstra Ludvika Szabó, cugsfíretera Ludvika Gordos, kaprálov Jána Szele a Juraja Vasas, frajtra Štefana Vinceze, strážmajstra Jána Szabó a honvéda Andreja Jagerszky (všetci v 16. honvédskej pešom pluku), štábného strážmajstra 13. honvédskeho pešieho pluku Ignáca Konkoly, strážmajstrov Júliusa Mészáros a Štefana Lutovszky, jednoročného dobrovoľníka kaprála Viktora Rózsa (v 13. honvédskej pešom pluku), strážmajstrov 14. honvédskeho pešieho pluku Júliusa Mančík, Ferdinanda Strausz a Júliusa Hecksco, frajtra 14. honvédskeho pešieho pluku Jozefa Geipel a konečne štábného strážmajstra 15. honvédskeho pešieho pluku Jozefa Balazsových vyznačilo striebornou medailou hrdinstva I. triedy.

Úradná zpráva o stave siatín.

Ministerstvo orby 10. apríla vydalo svoju zprávu o stave siatín a o poľnohospodárskych pomeroch. Veľké sňahy a topenie sa sňahu v marci veľmi prekážaly jarné gazdovské práce, ale v apríli, odkedy panuje ľavné a suché počasie, tým usilovnejšie, napruženými silami sa pracuje na poli.

Jarný jačmeň a ovos na mnohých miestach len koncom marca mohli začať siať. Tieto siatiny na vrškovatých vidiekoch a na piesočnatých roľiach už i zišly. Pre jasennú pšenicu, raž a pre jasenný jačmeň počasie bolo najpriaznivejšie. Už sama dlhá, ľavná jaseň umožnila, že gazdovia aj s menšou robotnou silou asi toľko ozimín nasiali, ako po iné roky.

Polné myši, ktorých sa počas dlhej ľavnej jasene nesmierne mnoho bolo naplienilo, v daždivom počasí, ktoré v zime takmer za tri mesiace trvalo, natoľko vyhynuly, že značnejších škôd v krajine nikde nebolo. Poneváž tohoročná zima bola ľavná, preto oziminy na všetkých vidiekoch krajiny potešiteľne zosilnely a zhustly, tak že sú výhľady na najlepšiu úrodu. Na rovinastých krajoch na niektorých miestach siatiny stoja síce pod vodou, ale im toto nepoškodí práve preto, lebo sú silné, čomu sa tým viac možno úfať, lebo voda behom posledných dvoch týždňov zväčša už stiekla alebo vsiakla do zeme a siatiny nielen na týchto miestach, ale i tam, kde sú ešte zaliate, sú zdravé. O škodách

hmyzom zapríčinených len miestami sa vyskytujú menšie ponosy.

Ďateliny a lucerny následkom dlho trvajúceho chladného počasia sú ešte veľmi zaostaté a len v posledné ľavné dni začaly sa vyvinovať. Ale na viacerých miestach škody, ktoré v ďatelinách a lucernách poľné myši v jaseň narobili, sú také veľké, že zvlášte mladšie ďateliny a lucerny musia sa vyorať. Staršie ďateliny a lucerny sa pekne začínajú vyvinovať.

Na lúkach a na pastvinách tráva pre chladné počasie trochu pozdejšie začala rásť. Na vrškovatých miestach lúky a pastviny v ľavnom počasí posledných dní pekne sa začínajú zelenieť, ale na ploskejších miestach a v dolinách ešte mnoho lúk a pastvín stojí pod vodou. Pre toto ešte málo statku vyhánajú na pašu.

Zásob krmu — zvlášte na tých miestach, kde sa viac vojska za dlhší čas zdržovalo — veľmi ubudlo, ale pri potrebnej sporivosti terajšie zásoby krmu postačia do nového. Miestami chybuje vlastne viac len slama.

Včasné ovocné stromy následkom chladného počasia opozdene len teraz začínajú pučiť. Na chránenejších miestach baracky a mandle už kvitnú.

Zdravotný stav gazdovských zvierat vo všeobecnosti je uspokojujúci. Rožná lichva následkom slabšieho krmienia miestami je chudá. Na niektorých miestach dochnú ovce.

Zpráva o *stave viníc* bude uverejnená len pozdejšie, keď ministerstvo dostane všetky na vinohrady poťahujúce sa dáta.

Hrdinské skutky nemeckých križiakov «Breslau» a «Goeben».

Na začiatku terajšej svetovej vojny tlač celého sveta zaoberala sa s obdivuhodnými hrdinskými skutkami križiakov «Breslau» a «Goeben.» Jeden dôstojník križiaka «Goeben», ktorý teraz mešká v Carihrade, svojim príbuzným v Nemecku písal list, v ktorom rozpráva dosiaľ neznáme rozčuľujúce podrobnosti dobrodružných bojov dvoch križiakov. Patričný dôstojník píše :

Dňa 4. augusta lanského roku meškali sme práve v Messine, keď sme dostali chýr, že medzi Ruskom a Nemeckom vypukla vojna. «Goeben» a «Breslau» ešte v ten deň v noci opustili prístav a onedlho stretli sme sa s celou flottou. Hotoví k boju sme sa blížili ku flotte a vtedy sme videli, že pozostáva z anglických lodí. S Anglickom vtedy ešte nevypukla vojna.

Angličania nás ani nepristavili, lež sa pripojili k nám a šli za nami. Na čele flotty plávaly veľké obrnené križiaky «Indefatigable» a «Inflexible» a dva menšie križiaky «Gloucester» a «Weymouth». Na otázku, že prečo nás nasledujú, odvetili, že pravdepodobne aj medzi Nemeckom a Anglickom vypukne vojna. Po tomto všetka naša snaha na to bola nameraná, aby sme ušli pred anglickými válečnými loďami, ktoré

boly v presile. Za úplných štyriadvadsaťhodín celé mužstvo, ba ešte aj dôstojníci zamieňave pracovali pri strojoch a skladoch na uhlie. Popoludní plávali sme už rýchlosťou 30 míľ za hodinu. Bol to taký rekord, ktorý dosiaľ ešte ani jedna jediná loď nedosiahla.

V každom okamihu sme sa nazdávali, že našu loď na kúsok roztrhá obrovský tlak pary, ktorá syčiac otriasala každú časť našej lode. Križiak «Goeben» takrečeno letel nad vlnami a zadná časť lode bola zúšťky pod vodou... Ale pred večerom anglické válečné lode, ktoré nám boli za päťami, ostaly za nami na obzore. Naše utekanie hodné bolo veľkého napnutia sily, veď konečne bola reč o 1100 ľuďoch a o mnoho millionoch mariiek, ktoré byly lode hodné. Sotva o jednu hodinu pozdejšie po bezdrôtovom telegrafe dozvedeli sme sa, že sa Nemecko aj s Anglickom zaplietlo do vojny.

O polhodiny naše od poly do naha vyzlečené a od uheľného prachu na celkom čierno zabarvené mužstvo odbilo útok šesť nepriateľských torpedových lodí. Rano o 8. hodine vrátili sme sa do Messiny. Mužstvo bolo celkom vysilené, ale prístav za štyriadvadsať hodín museli sme opustiť a preto celý čas museli sme venovať doplneniu zásoby uhlia. Medzi časom pred východom z prístavu rozložila sa francúzsko-anglická flotta, aby zajala alebo zničila dva nemecké križiaky, keď vyplávajú z prístavu. Medzitým od cisára Vilhelma prišiel nasledovný telegram:

«Som pevne presvedčený, že sa «Goeben» a «Breslau» pretnú.»

A my sme sa aj vskutku preťali. Privítalo nás trinásť nepriateľských obrnených lodí a desať torpedoborcov, keď sme opúšťali prístav. Za tri dni celý svet sa nazdával, že sme ztratení. Bol to veľkolepý zápas o život a smrť! Ťažko porúchané francúzske a anglické križiaky môžu svedčiť, že ako veľkolepe pracovalo mužstvo križiakov «Goeben» a «Breslau».

Dôstojník potom ešte obšírne opisuje boje, ktoré «Goeben» a «Breslau» v službe tureckého námorníctva viedly na Čiernom mori proti ruským válečným loďom. Najzaujímavejšou epizodou týchto bojov je hrdinský skutok, keď «Goeben» v sprievode dvoch torpedových lodí vplávala do prístavu Odessy.

Nikdy v mojom živote nezabudnem túto noc — píše dôstojník. — Všetky lampáše lode sme pozhášali, ešte aj ku strojárni vedúce dvere sme zavreli, aby do tmavej noci nepreniklo žiadne svetlo. Keď sme už boli v prístave, na stráži stojaci matróz jednej ruskej torpedovej lode nás zbadal, načo torpedová loď hnala sa na nás útokom. My sme ale vystrelili na ňu jedno torpedó a v nasledujúcom okamihu ruská torpedová loď so všetkým činom utonula. O niekoľko minút už celý prístav vedel, že je v ňom nepriateľská válečná loď. Všetky parolode daly poplašný signál, ba zazvonili aj na poplach.

Sedemapolcentimetrové kanóny križiaka «Goeben» bez prestania hrmely, lode ale, na ktoré sme páli,

ohlušujúcim pískaním prosily o pomoc. Prístav bol plný troskami potopených lodí, medzi ktorými tonúci ľudia sa usilovali udržať sa na hladine vody. Pobrežné delostrelectvo bolo celkom malomocné voči nám, lebo nemohlo na nás strieľať bez toho, aby neohrožovalo ruské lode. Keď sme ale odchádzali z prístavu, zaplavili nás opravdovým dážďom granátov. Potopili sme jednu torpedovú loď, jeden pomocný križiak, tri parolode sme porúchali a na brehu podpálili sme päť veľkých rezervárov petroleja.

List dôstojníka končí sa takto: Teraz si predbežne v Carihrade oddychujeme. Aj náš prípad dokazuje pravdivosť Bismarkovej výpovede: «My Nemci sa len Boha bojíme a nikoho iného na tomto svete».

CHYRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ čenstochovskému kláštora. Jeho veličenstvo náš kráľ čenstochovskému kláštora Jasna Gura daroval 25.000 korún, ktoré osobitý posol zanesol predstavensívu kláštora.

Arciknieža Franc Salvátor v Trenčíne. Z Trenčína oznamujú, že arciknieža Franc Salvator 13. apríla ta prišiel cieľom obzretia si zdravotných ustanovizní, zvlášte pozorovacej stanice. Ráno o 9. hodine na stanici prijal zprávu vojenského veliteľa, a potom si obzrel vojenskú a občiansku nemocnicu.

Dar pápeža obyvateľstvu vojnou navštívených krajov. Z Ríma oznamujú, že sv. otec kardinálovi Mercierovi pre obyvateľov Belgicka poslal 25.000 frankov a krakovskému arcibiskupovi Sappiehovi pre obyvateľov Haliče 25.000 korún.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch minule cez niekoľko dní sdržoval sa v hlavnom meste a navštívil viacej nemocníc ranených vojakov.

Z biskupstva spišského. Lipt.-sv.-michalský farár Jozef Klimtsák po pobožnom prijatí sv. sviatostí zomierajúcich, 28. marca zomrel v 86. roku svojho života a v 61. roku svojho kňazstva. Nebohý narodil sa v spišskej Novej Belej. Farárom bol i v Tvarošnej a aj v Lipt. Hrádku. — Lipt. lúčanský farár Bartolomej Szmizsár za farára prešiel do Veľkého Bobrovca. Na lúčansku faru do 26. apríla vypísaný je súbeh. — Hollólmnický administrátor Jozef Fischer narukoval k vojenskej kňazskej službe. Hollólmnickú faru spravuje teraz toporský farár Ondrej Háber.

Processia za pokoj vo Viedni. Z nariadenia kardinála, viedeňského knieža arcibiskupa dra Piffel v nedeľu, 18. apríla, popoludní z Votívneho chrámu do stolného chrámu sv. Štefana vydržiavaná bola veľká processia za pokoj. Processiu, usporiadanú na žiadosť viac členov kráľovskej rodiny, viedol kardinál knieža arcibiskup dr. Piffel. Po processii v stolnom chráme sv. Štefana byly litánie, na ktorých prítomní boli aj členovia panovníckej rodiny. Na čele processie niesli ten obraz

Panny Marie z mödlingenského kostola karmelitov, pred ktorým sa jeho veličenstvo král na službách Božích 8. decembra modlil. Processia pohla sa o 4. hodine popoludní a o 5. hod., keď processia prišla do chrámu sv. Štefana, kardinál knieža arcibiskup dr. Piffel pred obrazom Panny marie odbavil litánie s modlitbou svätého otca Pápeža za pokoj.

Urlaubovanie vojakov ku poľným prácam. V kruhoch zainteresovaného obecnstva zle si vysvetľujú tie nariadenia, ktoré sa poľahujú na urlaubovanie vojakov ku poľným prácam. Teda znova upozorňujú, že o urlaubovaní vojakov, ktorí sú na bojišti, nemôže byť ani reči. O obrobienie rolí vojakov, ktorí stoja pred nepriateľom, postarané je tak, že role týchto vojakov patričné obce sú povinné obrobiť. Ku jarným sejbám 14 dní môžu dostať tí, ktorí aj v civilnom živote konali poľnohospodársku prácu a ktorí slúžia pri takých vojenských formáciách, doplňujúcich čatách, vojenských ustanovizňach atď., ktoré meškajú vo vnútri krajiny. Takýto urlaub ústne môže prosiť patričný od svojho veliteľstva Honvédskeho ministerstvu bezprostredne predostreté prosby o urlaubovanie vojakov nevezmú do ohľadu.

Púť do Svatého Križa. Všetkým milým bratom a sestrám v Budapešti a na okolí dávame na známosť, že Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh v sobotu dňa 8. mája 1915. usporiada púť do Svätého Križa s nasledovným poriadkom: Dňa 8. mája ráno o pol 6. hodine nech je každý na Západnom nádraží (Nyugati Pályaudvar), aby si mohol kartu kúpiť na vlak po stanicu Dorog. Karta do Dorogu a zpiatky stojí 2 K 10 hal. Odchod vlaku ráno o 6. hodine 10 minútach. Do Dorogu prídeme o pol desiatej; tu v chráme Božom účastnými sa staneme sv. požehnanie, po čom pohneme sa na milostné miesto, kam dorazíme popoludní o pol piatej hodine. Do večera tohoto dňa trvá sv. spoveď, večer ale vybavíme si pobožnosť na Kalvárii. Na druhý deň 9. mája (v nedeľu) ráno na milostnom mieste bude sv. spoveď, sv. omša a kázeň. Ráno o 9 hodine v mene Božom vrátíme sa do Budapešti. — Jan Krajčí, riaditeľ, Jozef Peés, modleník.

Pečené zemiaky na viedeňských uliciach. Vo Viedni na nariadenie mešťanostu dali dovolenie ku postaveniu mnoho piecok na uliciach, v ktorých budú piecť zemiaky. Pekári zemiakov lacno dostanú zemiaky z mestského skladu, ale zato i oni lacno musia predávať zemiaky obecnstvu. Komu je teda málo toho chleba ktorý dostane na poukážku, môže sa najesť pečených zemiakov.

Zpät prinesená nacionálna zástava. V decembri minulého roku jedna väčšia čata ostrihomského 26. spoločného pešieho pluku s tou nacionálnou zástavou pohla sa na bojište, na ktorú kardinál, knieža-primas dr. Ján Csernoch a podžupan st. ostrihomskej napísali heslána ktorú sa podpísali všetci dôstojníci a mužstvo jednej kompánie. Zástavu na bojišti z bitky do bitky niesol medaillou hrdinstva vyznačený vojak Aladár Bóba

Medzi iným niesol ju v bitkách pri Olkusi, pozdĺž Nidy. v Karpátoch, až konečne na bojišti ťažko ochrel a v šátorajlauhelyskej nemocnici nedávno zomrel. Zástavu pred smrťou odovzdal svojmu súdruhovi Vilhelmovi Pronczovi, ktorého poprosil, aby zástavu zpät zanesol do Ostrihomu. Zástavu v Ostrihome vyložia na také miesto, kde si ju bárs kto bude môcť obzrieť a potom ju umiestnia v ostrihomskom museume.

Hrdinská smrť. Maximilián Jurán, pomocný lesný merník, kurátor lesov v Malužinej v stolici liptovskej, rezervný poručík 96. spoločného pešieho pluku v bitke na výšinách okolo Dukly 13. septembra hrdinsky zomrel. — Béla Bjattniczky, jednoročný dobrovoľník lučenského pešieho pluku na severnom bojišti hrdinsky zomrel. Jeho súdruhovia pochovali ho vo vojenskom cintoríne haličkej obce Jablonky.

Direktora hlavnomestskej pekárne prepustili z úradu. Mešťanosta hlavného mesta Budapešti direktora hlavnomestskej pekárne Michala Wernera minule prepustil z úradu. Príčinou prepustenia bolo to, že hlavnomestská pekárňa piekla zlý chlieb, ktorý ľudia v posledné časy už ani nekupovali. Hlavnomestská vrchnosť zaviedla vyšetrovanie, behom ktorého sa medziiným dokázalo, že direktor hlavnomestskej pekárne prevzal viac vagónov zkazenej múky, ktorú smiešal s ostatnou múkou, čím zkazil aj dobrú múku. Z tejto zkazenej a potuchnutej múky piekli v hlavnomestskej pekárni chlieb, ktorý vôbec nebolo možno jesť. Vyšetrovanie zistilo, že dir ktor pekárne spáchal premeškanie a mešťanosta ho preto prepustil z úradu.

Svédske nemocničný vlak na našom bojišti. Dľa zprávy stockholmského časopisu «Svenska Tagbladet» rakúsko-uhorské vojenské ministerstvo cestou prostredníctvom švédskeho vyslanca vo Viedni prijalo to nabídnutie švédskej vlády, že na naše bojište pošle nemocničný vlak, na ktorom švédski lekári a opatrovatelky budú konať službu. Nemocničný vlak 9. apríla opustil Švédsko. Týmto vlakom Švédsko chce dať výraz svojej zvláštnej sympatii naproti smelým čatám našej monarchie.

Maximálne ceny v malom odpredaji. Direkcia hlavnomestských tržísk na základe svojho posledne vydaného ohlasu a nariadení vlády ustálila najvyššiu cenu múky, chleba, pečiva, cukru a kuriva v malom odpredaji. Tieto maximálne ceny sdělili všetkým priemyselným spolkom pekárni, pekárov, hostinských, krémárov a obchodníkov s koreninami, odpredavačom týchto článkov v mestských tržistiach a priekupcom s uhlím. Patričných upozornili, že ich za prestúpenie ustálených najvyšších cien prisne potrescú. Ustálené najvyššie ceny v malom odpredaji sú nasledovné: Kilogramm pšeničných, ražných a jačmenných otrúb 25 halierov, kukuričných otrúb 18 hal., jemnej múky na cesto (nullovej) 90 hal., grízovky 90 hal., miešanej múky na varenie 64 hal., miešanej múky na chlieb 52 hal., kukuričnej múky a grízu z kukurice 52 hal., zemiakovej múky 52 hal., ryžovej múky a ryžového grízu 62 hal., kukurice

na krm 34 hal., kukuričných krúp na krm 37 hal., ovsu 22 hal., chleba 52 halierov, žemľa z nullovej múky (30—39 grammov) 4 hal., žemľa z múky na varenie (40—49 grammov) 4 hal., kilogramm žemlí, pletencov atď. z múky na chlieb 51 hal., kilogramm cukru v klobúku 94 hal., kockového cukru v kartone 96 halierov, metr. cent pruského uhlia od 5 kor. 70 hal. po 6 kor., koks 5 kor. 60 hal. až 5 kor. 70 hal., metrický cent drobného bukového dreva 4 kor. 70 hal. až 4 kor. 80 halierov. Cena uhlia a dreva rozumie sa na byte kupujúceho.

Rozšírenie premávky vojenskej pošty. Novšie boly otvorené nasledovné vojenské pošty: 9, 11, 13, 17, 18, 23, 27, 29, 30, 39, 45, 46, 51, 55, 56, 70, 78, 79, 81, 83, 87, 88, 94, 95, 99, 101, 104, 106, 116, 119, 126, 139, 156, 186, 210, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 315, 316, 317, 319, 350 a 507. Tieto vojenské pošty od 19. do 23. apríla prijímú balíky pre vojakov.

Šudieri s bakančami. Ako známo, polícia nedávno zatkla majiteľa obchodu s bielizňou Alexandra Hella a šustra Mórica Rinziga, lebo zlé bakanče lifrovali vojsku. Títo dvaja šudieri appellovali proti zatknutiu, ale obžalobná rada a kráľ. tabula potvrdila uzavretie polície Budapeštianske štátne zastupiteľstvo týchto dvoch šudierov 12. apríla popoludní dalo odviezť do väzenia honvédskeho súdu v Conti-ulici.

Vzbury v Taliansku. Obyvateľov Talianska svetová vojna rozdelila vo dva tábory. Jedni žiadajú, aby Taliansko i ďalej zachovalo svoju dosavadnú neutralnosť a druhí sú za to, aby sa Taliansko zbranne zamiešalo do vojny. Boj týchto dvoch strán je mimoriadne prudký a taký nebezpečný, že vláda zakázala vydržiavať verejné shromaždenia. Že jako rozčúlené je obyvateľstvo Talianska, to možno vidieť i z toho, že len v samom Ríme v jeden deň chceli vydržiavať vyše 700 verejných shromaždení a keď vláda ani jedno shromaždenie nepovolila, toho následkom boly veľké vzbury. Takéto vzbury v Ríme boly i v nedeľu, 11 apríla, ale ich vrchnosť udusila. Na pár miestach došlo to ku srážke medzi vojskom a demonštrujúcimi, pri čom mnohí boli ranení a viacerých zatkli.

Cedule na chlieb v Budapešti. Rada hlavného mesta Budapešti 6. apríla uzavrela, že cieľom uvedenia do života poukázok na chlieb v každom ohľade porobí potrebné poriadky. Hlavnomestská rada organizovaním a vedením tejto akcie poverila dr. Gustáva Thirringa, direktora štatistického úradu a hlavným dozorstvom zo svojej strany poverila podmešťanostu dra Gejzu Festeticsa. Ponevác akcia bude decentralizovaná, preto hlavné mesto podelia asi na 120 okresov, sídlom ktorých všade bude daktorá verejná budova hlavného mesta. Následkom tohto hlavnomestská rada sa už postarala o prepustenie cieľu zodpovedajúcich miestností. Ďalej nariadila, že práce, ktoré budú spojené s poukázkami na chlieb, povinní sú konať zamestnanci hlavného mesta. Hlavnomestská rada ministrom

vnútra predostrela pripis, v ktorom ho prosí, aby v záležitosti cedúl na chlieb potrebné poriadky zo svojej strany vopred porobil.

Haliéskych ubehlíkov odvezú z Uhorska. Odkedy sa v Haliči a v Bukovine vedú válečné operácie, značná časť odtiaľ ušlého obyvateľstva osadila sa na území uhorského štátu. Teraz ale ubehlíkov prevezú do Austrie, kde zariadili pre nich osady. Tieto osady sú síce ku tomu, aby ubehlíci v zodpovednom zaopatrení mohli vyčkať čas, kedy sa budú môcť vrátiť do svojej vlasti. Ťažko chorí a starí utečenci ale aj ďalej môžu ostať v Uhorsku, bezpodmienečne treba ale odlifrovať do Austrie tých, ktorí robili gšeftárske machinácie alebo sa zaoberajú so sprostredkovaním alebo záujmy obecnstva urážajúcim podujatím.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédsky pluk; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 72. spoločného pešieho pluku prešporského:

Guczmann Ján 11, Halag Franc (Vizkelet, st. prešporská) 13 †, Hargas Pavel (Nagyegyháza, st. nitrianska) 15, Harsányi Mikuláš (Goenód, st. prešporská) 12, Havas Gejza 1, Havlik Franc (Malacky, st. prešporská) oddiel so strojovými puškami 2 z., Havran Vendel (Zohor, st. prešporská) 12, Hebert Štefan (Németgurab, st. prešporská) 4 †, Heitmann Ján 1 z., Heriban Štefan (Bogdánovce, st. prešporská) 15, Hideghéty Anton 3 †, Hoffer Matej 11 †, Holleitner Gottfrid (Limbach, st. prešporská) 1 z., Horak Štefan (Stará Tura, st. nitrianska) 12, Horony Gejza 1 z., Horváth Jozef 14, Horváth Karol, Horváth Ladislav 11, Horváth Peter 10, Horvatik Michal (Skalica, st. nitrianska) 13, Hradela Pavel (Nádaš, st. prešporská) 1 z., Hrasna Alojz (Vágmagyarád, st. prešporská) 10.

Z 13. pešieho pluku landšturmu: Grünsberg Karol poručík (Prešporok) z., Markly Štefan poručík (Deáki, st. prešporská) z., Baan Štefan landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 14., Bartalsky Štefan kaprál, vojenské robotnícke oddelenie č. 2., Fric Franc landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 7., Horváth Imrich landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 7., Kellner Ján landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 16., Krniš Ján landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 7., Nirschl Augustin pešiak (Prešporok) 8 z., Reimann Michal landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 7., Stampfil Michal landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 17., Schöninger Richard kaprál, vojenské robotnícke oddelenie č. 7., Tompits Vida landšturmový robotník, vojenské robotnícke oddelenie č. 17. †.

Zo 14. pešieho pluku landšturm: Abafi Andrej, Árvai Ján, Balázs Karol, Balázs Ludvik, Bedons (?) Jozef, Bogacsi Štefan, Butinger Ján, Flamich Karol Friedrich Imrich, Gabo Martin, Gáspár Andrej, Gömer Peter, Hajdu Žigmund †, Irie Štefan, Kabai Ján, Kis Štefan, Kovács Andrej, Kovács Koloman, Kovács Michal, Kováčik Michal, Králik Ján, Kriško Andrej Lintner Július, Locsai Ludvik, Lukács Franc, Marek Anton (Zsarnóca, st. tekovská) †, Matuš Koloman kaprál †, Mészáros Alexander, Mészáros Ján, Mikuš Imrich, Nagy Gabriel, Nagy Ján, Oremus Jozef, Pálincás Matej, Palkovič Jozef, Peško Pavel, Schmiedt Július, Skačán Ján, Szűcs Ludvik, Tonka Štefan, Tóth Franc, Urbanich Ján †.

Z 15. pešieho pluku landšturm: Haiman Hugo dr. poručík v rezerve z., Hoffmann Jozef poručík z., Rokács Samuel poručík v rezerve, Adamec Jozef (Vágapálfalva, st. trenčianska) ranený a zajatý, Berko Štefan 1, Buchta Michal 3, Cádra Daniel (Myjava, st. nitrianska) ranený a zajatý, Hauer K. 4, Herchel Andrej 4, Janik Jozef (Pružina, st. trenčianska) zajatý (zomrel v Rusku), Jaurovits Samuel 4, Juro Michal 1, Kavulák Jozef (Trencsénrákó) 8 ranený a zajatý, Klimaček Ján 4, Klimek Štefan (Myjava) ranený a zajatý, Kolárik Martin (Alsószalatna, st. trenčianska) 5 z., Kopera Jozef 8, Kordik Ludvik 3, Kováč Štefan 2, Krajčovič Ján (Horóc, st. trenčianska) 3 ranený a zajatý, Krištof Vincenc 4, Magát-Baranec Ján (Dombelve, st. trenčianska) 3 ranený a zajatý, Matula Juraj (Sučany, st. turčianska) ranený a zajatý, Medo Ján 8, Mlčuh Ján 2, Muzika Peter (Neszlény, st. trenčianska) 2 ranený a zajatý, Nerad Ján 1, Pastorek Ján 2, Pekár Ján (Berzseny, st. nitrianska) ranený a zajatý, Pergyoch (?) Pavel (Szaniszlófalva, st. trenčianska) 8 ranený a zajatý, Poroda Jozef 1, Révay Ján 2, Šefca Martin (Brezova, st. nitrianska) 9 ranený a zajatý.

(Pokračovanie nasleduje.)

Pápež, cisár Vilhelm a francúzski mrtví.

«Berliner Lokalanzeiger» o prijatí amerického novinára Wieganda u svätého otca Pápeža Benedikta XV. píše:

Keď sa Pápež dozvedel, že na severnom francúzskom fronte miestami tak husto ležia mrtví, že tvoria skutočné hroble a nakazujú povetie, spýtal sa Nemecka, či by pristalo na dvojdňové prímerie, aby týchto mrtvých mohli pochovať. Od nemeckého cisára vo veľkonočnú nedeľu prišla prívolajúca odpoveď. Odpoveď znela, aby francúzskych a anglických vodcov parížska a londýnska vláda upovedomila, aby poslali parlamentärov na nemecký hlavný válečný stán cieľom ustálenia podrobností, zvlášte ale tým cieľom, aby označili miesta, kde palba za dva dni má byť zastavená.

Odkazy redakcie.

F. K. R. Dnes ráno prišli na raz štyri Vaše listy. Pre opozdenie, čo možno upotrebíme len budúce. — Št. P. Č. Číslá Vám riadne posielajú. — O. H. T. Predplatok v poriadku.

Pri striekaní viniča svetlý liadok úplne nahradi

PEROCID

Vino dorábajúcim ústavom Colmári, cis. a kráľ ministerstvom orby, odbornými medzítkami cis. a kráľ viničného dozorstva v Görči, Spalate a Sv. Michale, ako aj cis. a kráľ viedeňským byliny skúmajúcim ústavom vyskúmaný a odporúčaný.

SCHWARZ A TAUBER

VELKOOBCHODNÍCI KANIZSA.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

Budapest, VII., Rózsa-u. 27.

Telefon József 33-72.

Za šlosiarskych učňov

prijmu sa traja chlapi z dobrého domu. Poštový kolok k odpovedi má pripojený byť. — Leopold Pozgay Budapešť, VIII., Német-utca 16. číslo.

5 halierov

stoji poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený cenník, ktorý obsahuje bohatý výber osožných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dieťa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vačkové hodinky K 4.20, 5.—. Strieborné K 8.40, 9.50. Nicklové budičky K 2.90. Hodiny s kukučkou K 7.35. Pendlové hodiny K 9.—.

Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená, alebo návrat peňazí.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosa.

Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosa už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zamennáme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosa» s poštovou dobierkou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosa	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	2.70	2.80	3.20 kor.
Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1.50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosa. Pri kúpe 10 kusov kosa 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver. alebo jeden opravde postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád ziať si náš veľký obrazkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: Jozef Marosi a Syn. Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosa a veľký obchodný dom.								

